

Janne Kasurinen

Irina-kitarismia luomassa.

Kitaratyöskentelyni tarkastelua Irinan levytyksissä vuosina
2004 – 2009.

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Musiikkipedagogi
Pop/jazz musiikin koulutusohjelma
Opinnäytetyö
18.5.2011

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Janne Kasurinen Irina-kitarismia luomassa. Kitaratyöskentelyni tarkastelua Irinan levytyksissä vuosina 2004-2009 34 sivua + liitteet 18.5.2011
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Pop/jazz -musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Soitonopettaja
Ohjaaja Ohjaava opettaja	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Jarmo Hynninen
<p>Opinnäytetyöni kirjallinen osuus oli suomalaisen pop-artisti Irinan Älä riko kaavaa, Liiba Laaba ja Miten valmiiksi tullaan -levyjen kitararaitojeni tarkasteleminen. Äänitykset tapahtuivat vuosina 2004-2009 ja äänityspaikkana oli pääosin Petrax-studio. Tavoitteena oli kartoittaa olenko luonut ns. Irina-kitarismia ja jos olen, niin mistä tuo kitarismi koostuu ja mitkä ovat ajatukset sen takana.</p> <p>Työssäni tarkastelin kattavasti Irina-albumien työstämisprosesseja. Kartoitin mm. esituotannollisia ajatuksiani, alternative-vaikutteita, toimintamallejamme studiossa, tuottajan osuutta prosessissa sekä taipumuksiani. Koska tutkin omaa työskentelyäni ja omia ajatusprosesseja ja -mallejani, oli lähestymistapani aiheeseen narratiivinen.</p> <p>Syvennyin työssäni joidenkin kappaleiden kitararaitojen tarkasteluun tarkemmin. Näiden kappaleiden kitararaidoista liitin nuottiesimerkit tabulatuurein. Liitteenä on mukana myös äänite, jolta löytyvät kyseiset kappaleet. CD:ltä löytyy myös joistain kappaleista versiot ilman kitararaitaani, jotta lukija saisi kuvan näiden kitararaitojen luomisen lähtöasetelmistä.</p> <p>Koska olin itse niin lähellä tutkimuskohdettani oli minun vaikea objektiivisesti kertoa, olinko lopulta onnistunut luomaan Irina-kitarismia vai en? Kuitenkin voin todeta, että löysin Irina-kitarismille ominaisia periaatteita- ja käytäntöjä, jotka olivat pysyneet yllättävän samoina kaikki nämä vuodet.</p> <p>Koska työni on tunnustuksellinen ja se sisältää paljon ns. hiljaista tietoa, toivon sen antavalle lukijalleen sisäpiirin tietoa uudesta näkökulmasta. Työni sisältämistä nuoteista voi olla hyötyä vaikkapa opetustilanteessa, tai jos on kiire cover-keikalle ja ohjelmistossa sattuu olemaan kyseisiä kappaleita.</p>	
Teos / Esitys / Produktio	"Älä riko kaavaa, Liiba Laaba, Miten valmiiksi tullaan." -äänitteiltä tehty koosteäänit arviointiprosessia varten. Liite sisältää tekijänoikeuden alaista materiaalia: ei julkiseen jakeluun.
Avainsanat	kitara,sovittaminen, studio, äänittäminen

Author	Janne Kasurinen
Title	Creating Irina Guitar Idiom. A Review of My Guitar Playing on Irina's Recordings during 2004 – 2009.
Number of pages	34 pages + appendices
Date	15.9.2008
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Pop/jazz -music
Specialisation Option	Music Education
Instructors	Jukka Väisänen, M.Mus. Jarmo Hynninen, M.Mus.
<p>In the written part of my thesis I view the guitar tracks on three albums of the Finnish pop singer Irina, <i>Älä Riko kaavaa</i>, <i>Liiba Laaba</i> and <i>Miten valmiiksi tullaan</i>. . The recordings took place mostly Petrax studio in 2004–2009. The aim of my thesis was to find out if I had created a so-called Irina guitar idiom , and if I had, what does the guitar idiom consist of, and what are the ideas behind it.</p> <p>In my work I extensively examine the production process of Irina's albums. I consider my own preproduction thoughts, alternative influences, our work practices in the studio, the producer's part in the process as well as my artistic tendencies. Since I am studying my own work and my own thought processes and thought models, my approach is narrative.</p> <p>In my work I particularly focused on the guitar tracks of a few pieces in more detail. These pieces and their guitar sheets and tablature are attached to the thesis. My work also includes a recording, on which these songs can be found. On the CD, therea are also some versions of the songs without my guitar tracks to give the reader an image of the starting point of these guitar tracks.</p> <p>Because I was so close to the target of the research it was difficult to objectively tell if I had managed to create a Irina guitar idiom or not. However, I can say that I found principles and practices that could be identified as belonging to the Irina guitar idiom and which have remained surprisingly unchanged over all these years.</p> <p>Since my work includes self-reflection and it contains a lot of so-called tacit knowledge, I hope the inside information will give a new insight into recording guitar to pop album. Guitar sheets of my work may be useful in guitar teaching, or when preparing for a cover gig and the setlist happens to include any of these songs.</p>	
Work/Performance/ Project	Älä riko kaavaa, Liiba Laaba, Miten valmiiksi tullaan
Keywords	Arranging, guitar, recording, studio

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	1
2. Esituotannollisia ajatuksiani Irinan kitaralinjoista	2
3 Toimintamallimme studiossa.....	5
4 Yleistä kitararaitojen äänityksistä.....	7
5 Taipumukseni.....	8
6 Biisien tarkastelua.....	10
7 Pohdintaa.....	32
Lähteet.....	34
LIITTEET.....	35

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tarkastelen kiraralinjojani Irina-nimisen artistin levytyksillä. Irina on suomalainen pop/rockia esittävä naisartisti, joka nousi listoille keväällä 2004 Vahva-albumin myötä (Irinabio 2011, www.)

Minut kutsuttiin Irinan bändiin alkuvuodesta 2004, jolloin hänen ensimmäinen albuminsa oli jo valmis. Hänelle koottiin siis keikkabändi, mikä on yleinen käytäntö artistien kohdalla. Bändissä soittavat lisäksi: Antti Pitkämäki – koskettimet ja taustalaulu, Jussi Saxlin – basso ja taustalaulu, J Salonen – rummut ja Miika Colliander – kitara.

Monissa tapauksissa keikkabändi ei soita artistien levyillä, esimerkkinä PMMP, Anna Abreu Anna Puu ja Jenni Vartiainen. Kuitenkin toiselle levyilleen Irina tahtoi oman bändinsä soittamaan ja levy-yhtiö ja muut päättävät elimet myöntivät antamaan meille mahdollisuuden. Tämän toisen Älä Riko Kaavaa -levyn jälkeen olemme soittaneet, sovittaneet ja säveltäneet seuraaville Liiba Laaba- ja Miten Valmiiksi tullaan -levyille.

Tässä opinnäytetyössäni tarkastelen ajatusmallejani ja toimintatapojani kehitellessäni kitarastemmoja ja -linjoja Irinan kappaleisiin. Työssäni käytän termejä kitarastemma, kitaralinja ja kitararaita synonyymeinä. Näillä termeillä tarkoitan sitä ääntä, jonka saan aikaiseksi reaaliajassa soittaessani kitaraa. Esimerkiksi soittaessani keikalla soitan aina vain yhtä kitarastemmaa tai kitaralinjaa kerrallaan. Jos haluaisin soittaa useampaa kuin yhtä kitaralinjaa samanaikaisesti tulisi minulla olla esimerkiksi loop-pedaali. Kitararaidalla tarkoitan työssäni äänitysohjelmaan tallennettua ääniraitaa, jolle on soitettu kitaraa. Yksi kitararaita sisältää täten vain yhden reaaliajassa soitetun kitaran. Jos halutaan kitaroita soivan enemmän kuin yhden kerrallaan on äänitettävä toinen kitararaita. Jos vielä haluaa selkiyttää asiaa niin mielestäni kitaravahvistimesta ei voi tulla kuin yksi kitarastemma jos vahvistimeen on kytkettynä vain yksi kitara -jos ei siis käytetä efektejä, kuten esimerkiksi edellä mainitsemaani loop-efektiä aikaansaamaan enemmän kuin yhden kitarastemman yhtäaikainen soiminen.

En tule työssäni tästä eteenpäin määrittelemään termejä niin tarkasti kun äsken määrittelin kitarastemman. Luulen, että mahdollisia työni lukijoita ovat henkilöt, jotka tuntevat nämä termit ja käsitteet jo entuudestaan.

Koska työssäni tutkin omia pääsisäisiä ajatuksiani, on tutkimukseni narratiivista ja kerronnallista. (Narratiivinen-analyysi 2011, www)(Kerronnallinen tutkimus 2011, www).

Liitän tutkimukseeni liitteenä myös tarkemmin tarkastelemieni kappaleiden kitaralinjojeni transkriptiot, jotta asiasta kiinnostuneet saisivat tutkimuksestani enemmän irti. Liitän mukaan myös CD-levyn (liite2), josta löytyvät käsiteltävät Irinan kappaleet, sekä joistain kappaleista versiot ilman kitarastemmaani, jotta työn lukija saisi paremman kuvan niistä lähtökohdista, joista olen soitannollisia ratkaisujani tehnyt.

2.Esituotannollisia ajatuksiani Irinan kitaralinjoista

Irinan levyillä yksi kitaransoittoyyliini vaikuttanut ajatukseni oli erottaa Irinan musiikki muiden suomalaisten naisartistien musiikista, mm. Maija Vilkkumaan, Jonna Tervomaan ja PMMPn tyylistä. Viime vuosina näitä naisartisteja on noussut Suomen popitaivalle roppakaupalla lisää, muun muassa Chisu, Jenni Vartiainen, Anna Puu ja Anna Abreu.

Vaikkei toki kitara yksinään voi muuttaa artistin tai yhtyeen soundia, voi se olla osaltaan vaikuttamassa sen erottumiseen massasta - toivottavasti positiivisessa valossa. Vaikkakin jotkut sanovat, että erottuminen massasta, valossa missä hyvässä, on aina toivottava asia. Varsinkin Irinan uran alkuvaiheessa Älä Riko Kaavaa -levyn ja vielä Liiba Laaba -levyn aikaan yritin hyvin tietoisesti olla matkimatta esimerkiksi Jonna Tervomaan kitaristin Jussi Jaakonahon tyyliä - vaikka houkutus olikin välillä hyvin suuri, koska arvostan hänen soittoyyliään hyvin korkealle. Varsinkin Jonna Tervomaa- ja Viivalla -levyt olivat olleet paljon kuuntelussa.

Yksi tapa jolla tätä erotusta tein oli se, että otin vaikutteita ulkomaisista alternative-bändeistä. Alternative – eli vaihtoehtorock on 1980-luvun alussa syntynyt käsite määrittelemään bändien musiikkia, joiden tyyli ei sopinut "valtavirtaan".

(Wikipedia 2011, www)

Bändejä, joita tuolloin kuuntelin olivat muun muassa Bloc Party, Cure, Interpol, Mew, Echo is your love, Band of Horses, Rubik, Clap Your Hands Say Yeah, Blonde Redhead, Jeff Buckley, White Rose Movement, Forward Russia, The Strokes, Radiohead, Rapture.

Monet suomalaisista naisartisteista käyttävät samoja säveltäjiä, kuten Egotripin Knipiä. Jotta Irinan musiikki kuulostaisi omanlaiselta ja erottuisi muista, olen erottautumiskeinona käyttänyt ulkomaalaisilta alternative-bändeiltä saamiani vaikutteita.

Kun muut miettivät että kuulostaako tämä liikaa Egotripiltä, niin itselleni ei tullut moinen mieleenkään, koska esikuvani biisiä varten olivat aivan muualla.

Irinan kohdalla olen jostain syystä aina miettinyt kuulokuvan, ainakin joltain osin, "moderniksi". Toisin sanoen en kuule Irinan olevan parhaimmillaan perinteisen ilmaisun keskellä. Tämä on varmasti vaikuttanut siihen, että myös esikuvani ja "referenssini" ovat olleet ainakin jossain määrin modernit.

Totta puhuakseni Irinalle oman lokeron löytäminen oli ennen helpompaa: Tervomaa kuulosti perinteisemmältä ja "luomummalta", Viikkumaa raskaammalta ja PMMP meni taas aivan omia polkujaan. Itse kuulin Irinan musiikin näitä tanssittavampana. Nytkin ovat esimerkiksi Anna Abreu, Jenni Vartiainen nousseet soittolistoille tanssittavan musiikkinsa kanssa. Kuitenkin Irinan musiikki erottuu näistä edellämämainituista artisteista siinä, ettei heidän levyillään soita bändi, vaan levyt on tehty tuottajalähtöisemmin. Irinan musiikki on myös näitä muita artisteja kitaravetoisempaa.

Vaikka tietysti ajattelen, että kitarastemma on säestämässä laulua – on minun tämän lisäksi pakko tunnustaa, että ainakin pop/rock -musiikissa pidän erityisesti esille nousevista kitaroista ja itsenäisesti toimivista stemmoista. Perinteisemmässä musiikissa en ole näin vahvasti tätä mieltä ja ajatukseni kitaransoittoni suhteen, esimerkiksi Jere Ijäksen bändissä, eroaa paljon ajatuksistani Irinan bändissä. (Jere Ijäs 2010, Laulut kuin unta)

Lisäksi olen myöntänyt itselleni, että joitakin kitarastemmoja tehdessäni on minulla ollut ainakin alitajuisesti mielessä, kuinka pitää soitto haastavana keikoilla, kun samaa kappaletta saa ja joutuu toistamaan satoja ellei tuhansia kertoja. Näiden monien toistojen myötä studiossa hankalalta tuntuneet linjat eivät enää olekaan niin hankalia. Ensimmäinen esimerkki tällaisesta tapauksesta, joka tulee mieleeni on Liiba Laaba -kappaleen kertosakeen (Chorus) kitaralinja (Liite 1, raita 1[0:59]).

säv. Toni Wirtanen

T
A
B

Liiba Laaba

Chorus

Fm D^b E^b E^b

T
A
B

T
A
B

Fm D^b E^b E^b

T
A
B

Fm D^b E^b Cm

T
A
B

Kuvio 1. Liiba laaba kertosäe. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Kertosäe tuntui studiossa todella haastavalta soittaa (kuvio 1). Keikkojen ja monien toistojen myötä tuo haastavuus on vähentynyt ja tänä päivänä tuo haastavuus tuntuu jo kovin kaukaiselta ajatukselta.

3 Toimintamallimme studiossa

Suurin osa Irinan levyjen materiaalista on äänitetty Hollolassa sijaitsevassa Petrax-studiossa. Petrax on paikkana mielestäni ihanteellinen. Se on riittävän lähellä pääkaupunkiseutua ja samalla riittävän kaukana kaikesta, mikä mahdollistaa paremman keskittymisen itse levyntekoprosessiin. Internetistä löytyy esittelyvideo tästä studiosta.(Petrax-studio 2011,www)

Olimme yrittäneet äänittää myös muiden tuottajien ja äänittäjien kanssa, mutta vasta Jyrki Tuovisen kanssa asiat niin sanotusti loksahivat kohdalleen. Jyrki on Irinan sanoja lainatakseni tuottajan lisäksi keittiöpsykologi ja hänellä onkin erittäin hyvä tilanne- ja ryhmädynamiikantaju. Jyrki on ensimmäinen tapaamani tuottaja, joka uskalsi näyttää epävarmuutensa. Hänellä on myös uskallusta astua ulos omalta mukavuusalueeltaan ja tätä samaa rohkeutta hän on koittanut valaa meihin soittajiin. Juuri tämä rehellinen ja tinkimätön ote teki minuun vaikutuksen ensitapaamisesta lähtien. En voi liikaa korostaa tuottajan tärkeyttä tilanteessamme, jossa studiossa häärii monta taiteilijaa vahvoine mielipiteineen ja jonkun tulee pitää ns. paletti kasassa. Samalta internetistä löytyvältä stream-videolta löytyy myös Tuovisen haastattelu, joka antaa jonkinlaisen käsityksen hänen näkemyksistään tuottamiseen liittyen. (Jyrki Tuovinen 2011,www)

Toimintamalliksemme vakiintui alusta asti käytäntö, jossa kuulemme biisin demon yleensä ensi kerran studiossa tai sitten olemme saaneet demon sähköpostin välityksellä paria päivää aikaisemmin. Minulle tämä on melkein sama, koska laiskuuttani en yleensä tee mitään esivalmisteluita kuitenkaan. Itse asiassa on kannaltani parempi, että kuulemme kappaleen vasta studiossa, jolloin en jää laiskuudestani kiinni. Olen myös huomannut, että biisiin tutustumisen "ensitaika" on arvokasta aikaa ja se kannattaa yrittää käyttää hyödyksi. Korva vielä arvostaa uutta kappaletta. Toistojen myötä korva turtuu kappaleeseen ja se mikä aluksi kuulosti hyvältä, onkin nyt huonoa, laimeaa tai kornia. Tietysti tämä alkuhuuman jälkeinen selvänäköisyys voi olla myös hyvä asia.

Kuunnellessamme kappaletta kirjoitan joskus sointulapun. Välillä jätän sointulapun kirjoittamatta tai laitan sen myöhemmin piiloon, koska olen huomannut, että itseäni usein rajoittaa se, että tiedän kappaleen sointukierron. Tällöin yleensä kitaralinjoistani tulee liian mielikuvituksettomia, kun seuraan liiaksi perinteistä harmoniaa.

Kuunneltuamme demon, puhumme joitain yleisiä linjauksia, joita tulee mieleen. Jos säveltäjällä tai tuottajalla on jokin referenssi, saatamme kuunnella sen, mutta olemme huomanneet, että referenssin kuuntelu on yleensä parempi jättää myöhemmäksi, jos kappale ei muuten meinaa löytää muotoaan. Aluksi on yleensä parempi lähteä puhtaalta pöydältä -tabula rasa.

Joitakin kappaleita olemme myös esituottaneet, toisin sanoen sovittaneet valmiiksi harjoituksissa. Tällaisista kappaleista ovat Liiba Laaba -levyllä Vieras, Näillä Voimilla ja Minä. Miten Valmiiksi Tullaan -levyllä taas tällaisia kappaleita ovat Sano että mä oon, Mistä minua palkitaan, Uuteen aamuun ja Kärsimätön. Huomionarvoista mielestäni on, että yhdestäkään näistä esituotetuista kappaleista ei ole tullut hittiä. Olisikohan tähän syytä se, että yksikään niistä ei ole Wirtasen tekemä? Mene ja tiedä. Huomioitavaa on myös se, että joitakin näistä valmiiksi sovitetuista kappaleista on studiossa väännetty uuteen uskoon, kun ollaan huomattu että ne eivät studio-olosuhteissa enää toimikaan toivotulla tavalla.

Soitamme kappaleet samassa tilassa, jolloin pääpaino on äänityksellisesti rummuissa ja bassossa, jotka kummatkin äänitetään lopulliseen muotoonsa. Koskettimet menevät suoraan linjaan ja Irina laulaa tarkkaamon puolella. Kitarat soitetaan joko suoraan linjaan, niin kuin muistaakseni ÄRK ja Liiba Laaba -levyjen aikaan tai kuten uusimmalla, Miten valmiiksi tullaan -levyllä, vahvistimien kautta. Kuitenkin vahvistimet ovat niin hiljaisella volyyymilla, etteivät ne vuoda rumpu- ja bassomikkeihin, mikä mahdollistaa myöhemmät korjausäänitykset.

Joskus on käynyt niin, että tämä suoraan linjaan soitettu kitara on mielestäni sisältänyt sellaista taikaa, mitä en ole halunnut edes yrittää toisintaa myöhemmillä päällekkäisotoilla vaan se on jäänyt levyille päätyneeksi linjaksi. Esimerkiksi Minä-kappale ja Kymmenen kirosanaa -kappaleen toinen säkeistö.

Soitamme kappaletta niin kauan, että se löytää sen astraalikehon eli lopullisen muotonsa -ainakin rumpujen ja basson osalta. Usein olemme tähän mennessä Miika Collianderin kanssa löytäneet omat stemmamme ja Pitkäjärvin omansa. Harvoin on käynyt niin etten ole keksinyt mitään mielestäni kelvollista päivän päätteeksi. Tällaisista tapauksista esimerkkeinä Miksi Hänkin on täällä ja Mistä minua palkitaan -kappaleet. Kumpaankin kappaleeseen olen lopulta löytänyt mielestäni merkitykselliset linjat ja ne ovat olleet

kappaletta määrittäviä stemmoja. Myös kumpaakin näistä kappaleista tulen tutkimaan lähemmin työssäni.

Jos suoriudumme kappaleen taltioinnista nopeasti, saatamme soittaa lisää kappaleita purkkiin vielä samana päivänä.

Kun rummut ja basso on soitettu, äänitetään seuraavaksi kitarat ja koskettimet. Usein huomaan taipumukseksi jättäytyä viimeiseksi, jolloin saan rauhassa miettiä ja kehitellä stemmaani. Usein tästä ei kuitenkaan ole juurikaan hyötyä, vaan lopullinen stemma löytyy vasta pakon alla äänitystilanteessa. Mutta tätä tilannetta pakoilen loppuun asti.

4 Yleistä kitararaitojen äänityksistä.

Kitararaitojen perusajatuksena on ollut, että äänitämme valmista soundia sisään tietokoneeseen. Toisin sanoen soundia ei prosessoida enää digitaalisesti. Eli jos kitara kaipaa enemmän yläpäästä, niin se yläpää käydään vääntämässä äänitettäessä vahvistimesta, eikä niin, että se tehdään EQ-käyrillä tietokoneella.

Muistan kuinka olin todella helpottunut siitä, että tuottajan, Tuovisen, kanssa jaoimme tästä asiasta saman näkemyksen. Usein olen joutunut muissa yhteyksissä tappelemaan äänittäjien kanssa siitä etten saa pistää delay-efektiä ennen vahvistinta, vaan he ovat halunneet lisätä sen jälkikäteen tietokoneella, mikä on täysin oman etiikkani vastaista. Tällaisia emme kuitenkaan ole koskaan joutuneet Tuovisen kanssa puimaan vaan olemme voineet keskittyä itse asiaan, eli musiikkiin.

Mikityksenä on aina ollut lähimikitys, joka on tapahtunut usein dynaamisen ja kondensaattorimikinin yhdistelmällä. Myönnettäköön, että usein havaitaan toimivaksi vanha perus "Shuren SM57-vahvistimen kartion eteen ja menoksi" -metodi.

Kitarapedaaleja ei tule juurikaan käytettyä säröytyneen kitarasoundin aikaansaamiseksi. Mielestäni elävemmän, rouheamman ja kaikinpuolin paremman soundin saa aikaiseksi yksinkertaisesti kääntämällä vahvistimen volyyme-nupikkaa riittävästi, jolloin tuloksena on

vahvistimen oma luontainen särö, kun etu- ja pääteasteputket yliohtautuvat. Ainoat pedaaleista saadut lisäsäröt, joita olen käyttänyt ovat fuzz-tyyppisiä, esimerkiksi Näillä voimilla -kappaleessa.

Olen huomannut, että suunnilleen kaikki kitararaitani on soitettu kitaroiden tallamikeillä purevamman ja esiintulevamman soundin aikaansaamiseksi. Tästä käytännöstä on vain pari poikkeusta.

5 Taipumukseni

Olen huomannut itsessäni taipumuksen tehdä asioita eri tavoilla eri levyjen kohdalla. Jopa laadun kustannuksella. Olen ehkä vain luonteeltani sellainen, joka tekee asiat joka kerta vähän eri tavalla vaikka vanha tapa olisi jo hyväksi havaittu ja toimiva. Kuitenkin haluan koittaa jotain uutta vaikka se niin helposti toimisikaan.

Tämä sama uuden havittelu näkyy myös siinä että harvoin käytän samoja instrumentteja tai efektejä eri levyillä. Aina kun olen saanut hankittua jonkin uuden instrumentin tai efektilaitteen, olen tyrkyttämässä sitä moniin levyn kappaleisiin, esimerkiksi chorus -tai ebow -efektien sekä Rickenbacker 360- ja Epiphone Casino -kitaroiden käyttö Liiba Laaba -levyllä tai Harmony-merkkisten kitaroiden käyttö Miten Valmiiksi Tullaan -levyllä.

5.1 Milloin kitararaita on valmis?

Olen pitänyt soitossani sellaista linjaa, että soitto olisi mahdollisimman livemäistä. Eli jos en saa linjaa "purkkiin" yhdellä otolla, niin heti kun otto on tarpeeksi hyvä pidän sen. Muuten on vaarana liiallinen hinkkaaminen ja kitaroinnista häviää taika ja vaarallisuus. Olen perustellut tämän itselleni niin, että "tällä tavalla sitä soitetaan tällä hetkellä". Mitä sitä turhaan peittelemään ja meikkailemaan sen kauniimmaksi. Usein käyttämäni lause levyjä tehtäessä onkin "eteenpäin, ei tässä olla levyä tekemässä". Jotkin suoritukset ovat kyllä jääneet harmittamaan, esimerkiksi Miten valmiiksi tullaan -kappaleen teemaosiot voisi kyllä soittaa uudestaan. Toisaalta, ehkä nuo ovat tällaisen työskentelytavan lunnaita.

5.2 Keskittyminen

Mitä keskittymiseen tulee, niin hullulta kun se tuntuukin, ainakin osittain yritän olla studiossa soiton aikana keskittymättä. Ehkä koska filosofiani on, että jos yrität keskittyä niin silloin olet jo kadottanut keskittymisesi, koska keskityt siihen, että keskityt. Huijaan itseäni tahallani kaikenlaisilla muilla ärsykkeillä ottojen välissä etten rupeaisi keskittymään suoritukseen, joka kuitenkin ei saisi olla suoritus vaan jonka pitäisi virrata sinusta. Tämä keskittymisen -käsitykseni liittyy osaltaan myös jännittämiseen. Olen ollut useasti studiossa todistamassa tapahtumaa, jossa muusikko jännittämisen vuoksi "jäätty" kesken äänitysten. Hän ei enää soita taitojensa edellyttämällä tavalla vaan alisuoriutuu tilanteessa. Tästä tilanteesta on flow-ilmiö kaukana. Näissä tilanteissa saattaisi auttaa rennompi asennoituminen, se ettei ainakaan keskity liikaa. Tietysti nämä ovat henkilökohtaisia tuntemuksia ja tunnen monia hyviä keskittyjiä, jotka suoriutuvat parhaiten paineenalaisina.

5.3 Päällekäsäänitykset

Olen Irinan bändissä soittaessani ottanut eräänlaiseksi periaatteekseni ettei minulla ole päälle käsäänityksiä. Toisin sanoen kappaleissa ei koskaan soi kuin yksi soittamani kitara kerrallaan. Tähän on monta syytä. Yksi on se, että itse en yleensä pidä taustanauhojen kanssa soittavista livebändeistä ja jos levyllä on hirvittävästi kamaa eli raitoja, kuulostaa live-esiintyminen ilman näitä taustanauhoja hyvin lattealta ja ponnettomalta. On masentavaa kuulla bändiä joka jää esiintyessä huomattavasti levyversion kuulokuvaa ponnettommaksi.

Toinen syy on, että yhtyeessämme on niin monta soittajaa, kaksi kitaraa ja vielä koskettimet. Jo se, että me kaikki soitamme samanaikaisesti ja paljon, on omiaan tukkouttamaan bändisoundia.

Pidän myös levyistä joissa on vähän tavaraa. Sointi on tällöin raaempi ja rockimpi. Turhat päälle käsäänitykset tuovat sointiin turhaa muovisuutta ja kaupallisuutta. Ne tekevät varsinkin pop/rock-levystä juuri perus-pop/rock-levyn, jossa ei ole mitään taikaa. Tietysti tämä on vain yleistys, esimerkiksi Phil Spectorin käyttämässä wall of sound -tekniikassa ei ole mielestäni mitään muovista tai ponnetonta. Mutta kuitenkin pääajatuksena on, että mitä vähemmän elementtejä on, sitä kovemmalla ne voivat

miksauksessa olla. Ja mitä kovemmalla instrumentti miksauksessa on, sitä isommalta ja massiivisemmalta se kuulostaa.

5.4 Referenssit

Olen huomannut että osaan biiseihin olen etsinyt referenssini hyvinkin tarkasti ja jopa osaan kohtaisesti. Esimerkiksi tiettyyn a-osaan Cure-kitaraa (nykyään en kyllä laittaisi cure-kitaraa mihinkään, kun tuntuu että kaikki paikat ovat sitä täynnä) ja tiettyyn kertsiiin Rolling Stonesia. Tiedän, että joidenkin mielestä tämä voi olla tyyllittömyyttä ja oman äänen puuttumista. Itse olen kuitenkin pitänyt Irinan musiikissa tätä lähestymistapaa toimivana. Toivon, että tätä kaikkea sitomassa olisi tietynlainen luomani Irina-kitarismi. Toisaalta sanottakoon puolustuksekseni, että onhan tyyllittömyyskin jonkinlainen tyyli. Huomaan myös, että tällainen referenssistä tai soittotyylisestä toiseen poikkoileminen on vähentynyt Miten valmiiksi tullaan -levyllä, kun taas Liiba Laaba -levyltä löydän sitä tutkiessani tällaisia osareferenssejä.

5.5 Valmiit aiheet.

Minulla on usein studiolle lähdetessä mukana pankki kitarastemma-aihoita, ennen mini-disceillä, nykyään kannettavalla tietokoneella. Jos en keksi johonkin biisiin merkityksellistä soitettavaa, niin silloin selaan aihioitani, josko jostain niistä löytyisi ratkaisu. En itse usko "pään seinäänlyömiseen" Esimerkiksi jos en muista jotain tiettyä nimeä, on pakonomaista pinnistelyä muistaa tuo nimi -metodia parempi vaihtoehto kohdallani unohtaa koko asia ja kohta muistankin tuon nimen "vahingossa".

6 Biisien tarkastelua

Seuraavaksi tarkastelen lähemmin joitakin Irinan biisejä joissa aiemmin käsittelemäni referenssien käyttö on ollut keskeisessä osassa tai joissa olen onnistunut muuten paremmin kuin yleensä. Voisin tietysti myös tarkastella biisejä, joissa olen mielestäni epäonnistunut, mutta teen mieluummin näin.

6.1 Kymmenen Kirosanaa

Tämä oli muistaakseni viimeinen kappale, joka äänitettiin Älä Riko Kaavaa -levylle. Kappale on Toni Wirtasen tekemä. Jotkut sanoivat, että tämähän kuulostaa ihan Iggy Popin Passenger -kappaleelta. Itselläni oli siinä kohden aukko sivistyksessä enkä kokenut tätä yhdenmukaisuutta rajoittavana tekijänä.

Tässä biisissä käytin sen aikaista työjuhtaani, vuoden 1983 Squer Telecasteria. Biisi on soitettu ilman pedaaleita, Fender Silverface Twin Reverb ja Budda combo -kombinaatiolla. Tunnustettava on, että kappaleen intro ja soolo on soitettu suoraan pöytään, koska olin epähuomioissani vienyt vahvistimen pois studiolta, eikä näin ollen ollut muuta vaihtoehtoa kuin nöyryä ja soittaa suoraan linjaan.

Itselleni tuohon aikaan merkityksellistä oli, että sain soittaa kertosaäkeeseen haluamani linjan, vaikka se oli siihen aikaan mielestäni hyvin epäkonventionaalinen kitaralinja kertosaäkeeseen, yleisen tuplatun särövalli -standardin rinnalla. Stemma on hyvin vahvasti inspiroitunut brittiläisen Bloc Party -yhtyeen kitaratyöskentelystä heidän EP:llään ja Silent Alarm (2005) levyllä (kuvio 2).

Chorus

C#m A E B

T
A 6 6 6 4 6
B 4 4 4 | 5 5 5 | 7 7 7 6 7 | 9 9 9 8 | 8 9 9 7 7 6 6 4

C#m A E B

T
A 6 6 6 4 6
B 4 4 4 | 5 5 5 | 7 7 7 6 7 | 9 9 9 9 | 8 8 9 9 9 9

C#m A E B

T
A
B 4 4 4 7 7 7 7 | 5 5 5 9 9 9 9 9 | 7 7 6 6 7 7 7 6 | 6 7 7 5 5 4 4 (2)

C#m A C#m A E B

T
A 6 6 6 4 6
B 4 4 4 | 5 5 5 | 6 6 7 7 | 9 9 | 4 4 4 4 | 2

Kuvio 2. Kymmenen kirosanaa kertosaä. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Oma linjani on yksinkertaisuudessaan kaukana esikuvan monimutkaisimmista kuvioista, mutta pitää muistaa, että olin äänittämässä Irinan, enkä minkään undergroundbritti-bändin levyä ja edellisen Irinan levyn hitteinä olivat Vahva ja Vastaukset -kappaleet, joissa on hyvin suoraviivaiset kitaralinjat ja levy-yhtiö haluaa aina jatkaa hyväksihavaittua kaavaa. (Liite 1, raita 2 [1:01])

Kitaran intro oli alunperin Wirtasen demolla erilainen, mutta suoraan sanoen se ei mielestäni ollut kovin kummoinen. Introksi päätyikin variaatio toisen säkeen (2. Verse) kitararaidastani (kuvio 3), jonka olin soittanut soittaessamme yhdessä soittotilassa vahingossa -varmaankin turhautuessani, kun ei suksi luistanut. (Liite 1, raita 2 [1:30])

2. nd Verse

Handwritten guitar notation for the 2. nd Verse. The notation includes a treble clef, key signature of two sharps (F# and C#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff with slurs and 'sl.' markings. Below it are three guitar staves (T, A, B) with fret numbers. The notation includes chords C#m, A, E, and G#m7.

Kuvio 3. Kymmenen kirosanaa 2. säkeistö. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Muut eivät huomanneet tuon kohdan nerokkuutta, mutta itse vaadin että se jätetään sellaisenaan toiseen säkeistöön vaikka se on kaikessa rönsyileväisyydessään vie huomiota laululta ja onkin levyversiossa miksattu melko taka-alalle (kuvio 3).

Intro oli siitä hankala soittaa, että yksiäänisenä se ei ollut tarpeeksi ison kuuloinen ollakseen intron melodia kaiken muun pauheen keskellä (kuvio 4). Minun olikin soitettava kuvio oktaaveissa, mikä olikin yllättävän hankalaa. (Liite 1, raita 2).

säv. Toni Wirtanen

Kymmenen kirosanaa

INTRO

The score is written for guitar in D major (two sharps) and 4/4 time. It consists of three systems of music. Each system has a treble clef staff with melodic lines and a bass staff with chord diagrams. The first system starts with a 'G' chord and 'NC.' (no capo) instruction. The second system includes a 'C#m' chord. The third system includes 'A', 'E', and 'B' chords. Slurs and 'sl.' (slide) markings are used throughout. The bass staff diagrams use numbers 7, 9, 11, 12, 13, 14 to indicate fret positions.

Kuvio 4. Kymmenen kirosanaa intro. Nuotinos: Janne Kasurinen

Kappaleen soolon soittaminen lankesi minulle. Kun en ole itse minkäänlaisen kitarasankaruuden tai tiluttelun ystävä, päätin käyttää erilaista taktiikkaa. Harjoittelin Petraxin yläkerrassa omassa huoneessani Tonin demolle skattaaman laulusoolon nuotista nuottiin.

Hankalaksi tilanteen teki se, että Toni oli paikanpäällä seuraamassa työskentelyäni ja huomattessaan mitä soolossa soitin, hän oli kovin tätä vastaan. Hän kuitenkin myöhemmin

keksimään uusia ideoita niin ehkä tämän johdosta usein "varastan" teemat ja Miika keksii siihen ympärille teemaa tukevan stemmansa -samoin tämän kappaleen kanssa. Muita tällaisia tapauksia ovat Filmi, Älä Riko Kaavaa, Merkitykset muuttuu, Inhimillinen Virhe, Miten valmiiksi tullaan ja Kunnon syy (2010).

Kappale on soitettu vuoden 1987 Rickenbacker 360 kitaralla, käyttäen (tietenkin) tallamikkiä. Vahvistimena toimi Fender Silverface Deluxe Reverb.

Intron teemassa käytän vanhaa Ibanezin chorus-pedaalia, joka Tuovisen mukaan saa putkivahvistimen kuulostamaan transistorivahvistimelta. Soundia tuhdittamaan käytin Bossin oktaaveri-pedaalia. Efektiä on hyvin vähän, eikä sitä huomaa kuin siinä, että jos sen jättää pois, soundi ohenee hieman. Tämän lisäksi käytän, harvinaista kyllä, myös lisäsäröä. Ibanezin TS7-pedaali toi soundiin tarvittavaa kuulautta. Esikuvana on varmaankin ollut Cure. Kaikuna käytin Rolandin RE201-nauhakaikua (kuvio 6). Säkeistössä teema vastailee laulufraasien välissä kunnes varsinkin toisen säkeistön pre-choruksessa vaihtuu kahdeksasosa kudokseksi (Liite 1, raita 3).

säv. Toni Wiertanen

Kuvio 6. Pokka intro. Nuotinos: Janne Kasurinen

Kertosäkeessä (Chorus) on kitaroiden roolijako on seuraavanlainen: Collianderin melodinen linja on pääosassa kertosäkeen puoliväliin, jonka jälkeen pintaan nousee soittamani kahdeksasosakuvio (Liite 1, raita 3 [0:52]).

Esikuvina kitaralinjaani oli Keith Richardsmainen viidakkokomppi, joskin tämä esikuva oli olemassa vain idean tasolla. En ollut juurikaan kuunnellut Rolling Stonesia saati tutkinut heidän kitarismiaan. Ehkä lähempi esikuva oli The Arkin State of Ark -levyn tyylinen kitarismi (kuvio 7).

Chorus Am F G

T
A
B

Am F G

T
A
B

Am F G

T
A
B

Am G

T
A
B

12 12 10 10 12 12 10 10 12 12 9 9 12 12 9 9 10 10

12 12 10 10 12 12 10 10 12 12 9 9 10 10 9 9 10 10 12 12 9 9

6 5 6 5 5 5 5 6 5 6 5 5 5 5 5 6 5 6 5 5 5 5 8 7 5 7 8 7 7 8

Let ring ---- sim.

Kuvio 7. Pokka kertosaä. Nuotinnos: Janne Kasurinen

kappaleen kohdalla sitä soittamaan alkaessa oli, että laitamme molempiin kitaroihin niin paljon delay-efektejä ettei meidän olisi juurikaan tarvinnut soittaa, vaan tämä runsas efektien käyttö olisi riittänyt luomaan sävellykselle tarvittavan miljöön. Referenssiksi kappaleen kuulokuvasta muotoitui Sarah McLachlan Sweet Surrender -kappale toistuvine kitarakuviointeina.

Jossain kohden kävi kuitenkin tämän kappaleen kohdalla ilmeiseksi, että tämä toimintamalli ei toimi, joten jätimme minun kitaraosuudestani efektoinnin pois. Myös tuo referenssini osottautui tässä tapauksessa aivan vääräksi. Nykyään tuntuu huvittavalta ajatella, että yritin viedä kappaletta tuohon suuntaan siinä täysin epäonnistuen.

Iltaan mennessä, kun kappaleen sovituksen tuli olla valmis, olin epäonnistunut, toisin kuin kaikissa muissa tämän levyn kappaleissa, keksimään itselleni jo melko valmista kitarastemmaa. Omana haaveenani ollut kuulas ja yksinkertainen ja toistuva linja ei toiminut nyt äänitettyjen rumpu- ja bassostemmojen kanssa.

Kuten useasti muulloinkin jäin myös nyt tuottajamme Jyrki Tuovisen kanssa kahdestaan torstaiksi äänittämään tuon raidan muiden lähdettyä Petraxin studiolta. Muistan, että olin jo epätoivoinen tämän kappaleen kanssa, ehkä koska olin jo kyllästynyt tuolla levyllä esiintyvään silloin mielestäni liialliseen "säksätyksen" eli nopeiden nuottiarvojen määrään. Kuten monien muiden kappaleiden kohdalla pyysin myös tuolloin muiden soittaman raakamiksatus version ilman kitaraa joko cd:lle tai minidiscille, jotta voisin kuunnella sitä omassa rauhassani ja yrittää keksiä siihen stemmani (Liite 1, raita 4).

Lopulta keksin, että ainakin kertosäkeissä seuraisin hihatpeltien rytmikkäitä, mikä oli hyvin kaukana kuulaasta ja yksinkertaisesta kuulokuvasta, joka aiemmin oli mielessäni. Referenssiksi oli muotoutunut The Rapture -bändin kitarismi levyllä Echoes (2003). Todella päälleikävä ja viiltävä soundi "röyhkeän" rytmikkäästi soitettuna.

Tämän aggressiivisen soundin aikaan saamiseksi käytin Squier JV Telecasteriani, joka oli vieläkin työjuhtani ja ykköskitarani keikoilla. Itselleni huomionarvoista tämän levyn kohdalla oli, että tämä oli ihme kyllä ainoa kappale, jossa käytin tuota kitaraa. Ehkä tämäkin on osa tuota "vaikka väkisin eteenpäin" -pyrkimystä. Tai pyrkimystä tehdä asiat

eri tavalla. Käytimme myös Fender-vahvistinta, treble*-sävyssädin täysillä ja kitaran tallamikkia.

Introon halusin soittaa bassoa myötäilevän linjan lähes unisonossa (kuvio 9). Tässä oli kuitenkin se vaara, että tuosta riffistä/osasta tulisi liian raskas, mikä saattoi ehkä olla tarkoitus. Siksi en suostunut soittamaan sitä kovinkaan säröisellä soundilla vaan päätin, että koko kappale soitetaan samalla soundilla (Liite 1, raita 5).

säv. Jani Wirtanen

Miksi hänkin on täällä

Tune down 1 1/2 steps:

T	⑥ = C#	③ = E
A	⑤ = F#	② = G#
B	④ = B	① = C#

INTRO

The musical score shows the following tablature for the intro:

T		x x x x	x x x x		x x x x	x x x x
A		x x x x	x x x x		x x x x	x x x x
B	5 0 7	5 3 0	0 8 0 3 3 0 5 5 0	0 7 5 3 0	0 8 0 10 10 0 7 7 0	

Kuvio 9. Miksi hänkin on täällä intro. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Myös perkussiivisten dempattujen kielten sekä kuudestoistaosa nuottien käyttö auttoivat osaltaan antamaan linjalleni sen tarvitsemaa "lennokkuutta".

Säkeeseen (Verse) keksin jonkin omasta mielestäni latinalaisen rytmin, jolle Tuovisen kanssa nauroimme ääneen (kuvio 10). Keksimäni rytmi oli pötkö eikä se svengannut

* = korkeat tajuudet

yhtään. Se ei kulkenut ollenkaan vaan tuntui päinvastoin pysäyttävän kappaleen, eli se oli siinä! (Liite 1, raita 5 [0:30])

1. Verse

2.

2. Verse

Kuvio 10. Miksi hänkin on täällä verse. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Pre-choruksen Collianderin kitaralinjaa kaksi oktaavia alemmaa myötäilevä linjani on tahallisen yksinkertainen, jotta linjani saisi hengähtää ennen kertosäettä, joka on rytmisesti ja melodisesti rikkaampi. Pre-chorus on soitettu siten, että oikea käsi soittaa kaikki plektraniskut alaspäin. Tämä on minulla yleinen käytäntö jos vaan tekniikkani antaa myöten (eli jos kappaleen tempo on tarpeeksi hidas). Se miksi näin teen on varmaankin enemmänkin fiilis- kuin soundikysymys.

Pre-chorus

T
A
B

0 0 0 0 2 2 2 2 | 3 3 3 3 3 3 3 3 | 5 5 5 5 7 7 7 7 | 8 8 8 8 8 8 8 8

F#m F#m D C#

2.nd time

T
A
B

7 7 7 7 9 9 9 9 | 10 10 10 10 10 10 10 10 | 10 10 10 10 10 10 10 9 |

Kuvio 11. Miksi hänkin on täällä pre-chorus. Nuotinos: Janne Kasurinen

Kertosäkeessä (Chorus) kitara nousee hyvin keskeiseen asemaan toistaessaan rumpujen komppipeltien rytmikkaa. Linjan sävelten valinta seuraa myös sointukiertoa, ottaen huomioon kulloisenkin soinnun (kuvio 12). Viimeisessä kertosäkeessä rumpalin tekemä hihat-filli (3:23) on myös huomioitu. (Liite1, raita 5 [1:01]).

Tällaiset pienet yksityiskohdat pitävät osaltaan mielenkiintoa yllä soittamiseen (niin hullulta kun se kuulostaakin!).

Kappaleen kitaralinjojani nuotintaessa oli yllättävää huomata miten monet ratkaisuni pohjasivat rumpujen rytmikkaan. Oikeastaan kappaleen kaikkien osien kitararaitani olivat saaneet innoituksensa rummuista. Kertosäkeestä olin tämän aina tiennyt. Sen sijaan huomaamatta oli jäänyt, että kuudestoistaosanuottien käyttö, sekä introssa että säkeistössä pohjasivat niin suorasti rumpujen rytmikkaan.

Chorus

F#m F#m D A E

T
A 7777 55 77
B 5 5 5 5 5 5 3 3 3 5555 5555 333

F#m D Bsus4

T
A 7777 55 77
B 5 5 5 5 5 5 8888 88 55 555

B D E

T
A 7777 77 77 444 7777 55 77 7777 55 77
B 5 5 5 5 5 5 555

2.

D E (E)

T
A 7777 55 77 7 (7)
B 5 5 5 5

Kuvio 12. Miksi hänkin on täällä chorus. Nuotinnos: Janne Kasurinen

C-osassa oli paljon tilaa ja ehkä sitä oli ajateltu jonkinlaiseksi soolokohdaksi. Olisikohan Tonin demossa ollut tässä kohden soolo? Muistaakseni tähän kohtaan oli Toni taas skätännnyt Kymmenen kirosanaa -tyylisen soolon.

Mielestäni tähän kappaleeseen ei sopinut kitarasoolo perinteisessä merkityksessä. Improvisoin tähän kohtaan rumpujen ja basson soittamassa rytmisä sävelkulun ja muistaakseni tämä osio onnistui ensimmäisellä yrittämällä (kuvio13). Kohta 2:55, jossa siirryn yksiaanisesta linjasta sointuihin kuulosti kaikessa aggressiivisuudessaan jopa editoidulta vaikkei se sitä ollut. Tämä lämmitti silloin mieltäni ja lämmittää yhä. (Liite 1, raita 5 [2:40])

6.4 Käsikirjoitus

Olin pitkään haaveillut kappaleesta jossa kitara pysyisi staattisena. Ja tosiaan pysyisikin staattisena, eikä niin että tämä staattisuus jäisi vain puheen tasolle. Tässä kappaleessa pääsin toteuttamaan tämän tarpeeni. Meillä oli tämän kappaleen kohdalla vaikeuksia ja soittotauon aikana kävin kävelemässä Petrax-studion läheisissä maalaismaisemissa ja kuuntelin Of Montreal -yhtyeen levyä Hissing fauna, are You The Destroyer? (2007) ja levyn lempikappaleeni The Past Is A Grotesque Animal, kun rupesin aavistelemaan, että tämän tyylistä kitarointiahan tämä työstämämme kappale vaatii. Tai oikeammin ehkä se kestäisi tällaisen lähestymistavan.

Koko kappaleen läpi soitin samaa vamppimaista kuviota. (Liite 1, raita 6)

Tässä kappaleessa pääsin toteuttamaan himoni soittaa kahdeksasosia pelkästään alaspäin pikkaamalla melko nopeaan tempoon. Ja koska linjani pysyy rytmisesti muuttumattomana koko kappaleen läpi, saan tehdä tätä "jytkytystä" koko kappaleen neljä minuuttisen keston ajan (kuvio 14).

säv. Toni Wiertanen

Käsikirjoitus

Intro & 1. st Verse

Cm

E^b

T
A
B

T
A
B

T
A
B

Kuvio 14. Käsikirjoitus intro. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Kertosäkeessä otin sointujen vaihtelun tarvittaessa huomioon (kuvio 15), kuitenkin muuttaen kuviota mahdollisimman vähän. (Liite 1, raita 6 [1:33])

1. st Chorus

The first system shows chords Cm, Eb, and Fm. The second system shows Cm, Eb, Fm, and Ab. The third system shows Bb, Cm, Gm, and Ab. The fourth system shows Cm, Ab, Gm, Fm, and Cm. The notation includes treble clef, a key signature of two flats, and guitar tablature for strings T, A, and B. The piece ends with a double bar line and the word '(et)'.

Kuvio 15. Käsikirjoitus 1. kertosäe. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Ainakin itselleni huomionarvoista on, että tämä kuvio nyrjähtää kappaleen ensimmäisen kertosaäkeen lopussa ilmestyvän kaksi neljäsosaa tahdin seurauksena. Nyt kuvio ei enää alakaan samalta g-säveleltä vaan edellisen kuvion puolesta välistä d-säveleltä (kuvio16). Tämä kaikki tapahtui vahingossa ja voi sitä riemunhetkeä, kun soitin tämän ensimmäisen kerran ja aloin ihmetellä, että miksi tämä riffi kuulostaa nyt niin kovin erilaiselta (Liite 1, raita 6 [1:57]).

2. nd Verse C m E^b

Kuvio 16. Käsikirjoitus 2. säe. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Sen verran jouduin joustamaan tuosta kitaralinjani staattisuudesta, että toiseen säkeistöön tuottaja Tuovinen pyysi minua soittamaan sen myös oktaavia ylempää (kuvio 16). Lopulliseen miksaukseen hän valitsi tämän ylemmän linjan, mikä oli mielestäni hyvä valinta. Kappale tarvitsi kuitenkin edes hieman vaihtelua (Liite 1, raita 6 [2:10]).

Tätä vaihtelua tuo kappaleeseen myös ensimmäisessä ja toisessa välisoitossa ilmestyvät kitarastemmat, jotka soittavat tätä "pääriffiä" oktaavia alemmalla.

Huomaan, että en pidä tätä oktaavituplausta yhtä "syntisenä" kuin muita tuplauksia. Toinen esimerkki jossa olen käyttänyt oktaavituplauksia on Minä -kappaleen C-osa[2:36].

2nd Chorus

Chords: Cm, Eb, Fm, Fm, Cm, Eb, Fm, Ab, Bb, Cm, Gm, Ab, Cm, Ab, Gm, Fm, Cm.

Tablature (T, A, B):

System 1: T (empty), A (7 5 5 5 5 8 8 7), B (empty)

System 2: T (empty), A (7 5 5 5 5 8 8 7), B (empty)

System 3: T (empty), A (7 5 5 8 8 7), B (8 8)

System 4: T (empty), A (7 5 5 5 5 8 8 7), B (empty)

System 5: T (empty), A (7 5 5 5), B (empty)

System 6: T (empty), A (5 8 8 7 7 5 5 5), B (empty)

Kuvio 17. Käsi kirjoitus 2. kertosäe. Nuotinos: Janne Kasurinen.

Kuvio kääntyy taas takaisin alkuperäiseen muotoonsa toisen kertosäkeen lopussa olevan kaksi neljäsosaa tahdin jälkeen (kuvio 17).

Tämän kappaleen soitin vuoden 1966 Harmony Silhouette kitaralla ja tallamikillä.

Vahvistimena oli Fender Silverface Vibrolux, jonka treble-säädin oli täysillä, minkä lisäksi

minulla oli ennen vahvistinta vielä Bossin 70-luvun monialueinen graafinen EQ-pedaali, josta olin säätänyt kaikki yläpäät täysille. Tämän lisäksi kitaran ja vahvistimen välissä oli vielä Ibanezin CS505-choruspedaali ja Electro Harmonixin Deluxe Memory Man tuomassa pientä tila-efektiä.

6.5 Et Huomaa

Toinen kappale jossa käytin samanlaista looppimaista soittotyyliä on Et huomaa -kappale jossa samaa kitarakuvio toistuu koko kappaleen läpi aina välillä ilmestyen ja sitten taas kadoten (kuvio 18). Tämän kappaleen äänitimme kokonaan livenä. Soitimme ringissä ja Irinakin lauloi samassa tilassa. Tämä oli hetken laulu jopa siinä määrin, että en enää muista kuinka kitaralinjani sormitin. Kirjoitinkin tablatuureihin kaksi mahdollista sormitusta joilla olen saattanut soittaa tuon kappaleen.

The image shows two parts of musical notation for the song 'Et huomaa'. The top part is a guitar staff with three lines labeled T, A, and B. The title 'Et huomaa' is written across the staff. In the top right corner, it says 'säv. Janna'. The bottom part is a rhythmic diagram in G major, 4/4 time. It features a treble clef and a 'C' time signature. The diagram shows a sequence of notes: a sixteenth-note chord (9 10 9 9), a dotted quarter note (9 10 9 9), a quarter note (9 10 9 9), and a quarter note (9 10 9 9). This sequence is repeated four times. The first two chords are marked with a '6' and the word 'Let ring'. The first two dotted quarter notes are marked with a '6' and the word 'sim.'. The final two quarter notes are marked with a '6'. Below the diagram is a guitar staff with three lines labeled T, A, and B. The first two chords are fingered 9 10 9 9. The first two dotted quarter notes are fingered 9 10 9 9. The first quarter note is fingered 10 14 12 14. The second quarter note is fingered 10 14 12 14.

Kuvio 18. Et huomaa. Nuotinnos: Janne Kasurinen

Tämän kappaleen kitaralinja oli myös siitä merkityksellinen minulle, että sitä soittaessa uskalsin soittaa plektran sijaan oikean käden sormillani. Tämä ei varmastikaan ole monellekaan kitaristille sen kummoisempi juttu, mutta minulle se on niitä vähäisiä levytyksiä jotka olen soittanut sormin. Käsikirjoitus -kappaleen tapaan, myös tässä kappaleessa tahtilajimuutoksia välisoitoissa, joiden seurauksena kuvio alkaakin aiemmasta poiketen eri säveleltä.

Kappale on soitettu Harmony H66 Vibra-Jet -kitaralla ja Fender Silverface Vibrolux vahvistimella.

6.6 Mistä minua palkitaan?

Yksi murheenkryyni minulle Miten valmiiksi tullaan -levyllä oli Mistä minua palkitaan -kappale.

Tuovisella oli muistaakseni jokin visio rakentaa kappale koneella tekemistämme sampleista. Petraxilla soitin kappaleen kertosäkeeseen yhtä ääntä ja jätin omalta osaltani kappaleen siihen. Tämä ylä-ääni oli yllätyksekseni jätetty myös lopulliseen versioon. Helsingissä Fried-studiolla sitten pähkäilin tuota kappaletta, että ei sitä ihan tuollaiseksi voi jättää. Eihän minulla ole esiintyessä edes mitään soitettavaa (Liite 1, raita 8). Tästä välimiksauksesta voi kuulla kappaleen silloisen tunnelman.

Hahmottelin kappaleeseen eräänlaista "Ibiza-komppia", josta sitten Tuovinenkin innostui (kuvio 19). Tämä kitaralinja oli siitä erikoinen, että sen seurauksena jouduttiin rummut soittamaan uudestaan, koska kappaleen luonne muuttui niin radikaalisti. (Liite 1, raita 9)

säv. Matti-Minkola

The image shows a musical score for the song "Mistä minua palkitaan?". It consists of three systems of notation. The first system is a vocal line with the lyrics "Mistä minua palkitaan?" written in a handwritten style. The second system shows a guitar accompaniment with a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a common time signature (C). The guitar part includes a melodic line with slurs and a bass line with fret numbers (9, 12, 8, 9, 12, 8, 12, 8, 12, 8, 12, 8). Above the guitar part are three chords: EA, F#6, and G#m addsus4. The third system shows a continuation of the guitar accompaniment with a D#m7 chord indicated above the treble clef line.

Kuvio 19. Mistä minua palkitaan. Nuotinos: Janne Kasurinen

Mitä tämä silloin lanseeraamani Ibiza-komppi sitten tarkoittaa? Siitä minulla ei ole tarkkaa faktatietoa. Ajatuksissa taisi olla jonkinlainen "pseudo lattarikomppi", josta sitten rannalla makaavat turistit nautiskelevat.

Kappale on hyvä esimerkki siitä, etten sen kitaralinjaa keksiessäni huomioinut kapaleen sointuja juuri lainkaan. Jälkeenpäin niitä nuotintaessani huomasin vasta kuinka hienostuneita ne olivat. Et huomaa -kappaleen tapaan myös tämän kappaleen soitin sormilla. Myös tämä kappale on soitettu vuoden 1964 Harmony Vibrojet -kitaralla Fender Silverface Vibrolux -vahvistimeen.

7 Pohdintaa

On yllättävää huomata, että tietyt periaatteeni ovat pysyneet samoina kaikki nämä vuodet.

Näitä periaatteita ovat muun muassa:

1. Kitarasoundin äänittäminen valmiina sisään.
2. Ei liikaa hiomista, koska tämä saattaa vähentää rouheutta.
3. Ei turhaa keskittymistä, mikä saattaa vain aiheuttaa ylimääräistä jännittämistä, joka taas saattaa johtaa alisuoriutumiseen.
4. Yritys keksiä joka levyllä jotain uutta. Yritys tehdä asioita uudella tavalla. Yritys lähestyä asioita uudesta, tuoreesta kulmasta.
5. Yritys erottaa Irinan musiikki muiden suomalaisten naisartistien musiikista.
6. Kappaleen ensikuulemisen taika on käytettävä hyväksi.

Olisikohan ensi levyllä aika tinkiä tai muuttaa edes osaa näistä periaateista?

Liian itsevarma puhe ammattitaidon kartuttamisesta saa minut usein kyyniseksi. Tunnen yhä epävarmuutta mennessämme nyt vuoden 2011 aikana äänittämään Irinan viidettä albumia, samoin kuin tunsin kuusi vuotta sitten. Liiallinen varman päälle -ammattilaisuus saattaa syödä taiteesta sielukkuuden. Sikäli kun popmusiikista voi taiteena puhua.

Tottakai on hyvä että löytää toimivia itselle toimintatapoja ja vaikkapa työkaluja, esimerkkinä Fender Deluxe reverb- ja Fender Vibrolux -vahvistimet, joilla pahoin pelkään äänittävämme seuraavankin levyn. Mutta jos jokin toimii niin silloin se toimii ja studiossa on usein niin kiire, tai on olevinaan niin kiire, ettei vaihtoehtoisille toimintamalleille ole aikaa, elleivät ne lähde sitten heti toimimaan. Ehkä tämä on myös hyvä asia, koska

muuten työskentely saattaa mennä loputtomaksi vatvomiseksi ja lähdetään "liian pitkälle metsään", johon minulla on vahva taipumus - metsämies kun olen.

Mielessäni on pyörinyt ajatus tulevan musiikin suhteen, että sen pitäisi olla luontevan kuuloista ja samalla mahdollisimman haastavaa soittaa. Tämä ajatus on noussut mieleeni varmaankin, koska olen törmännyt jonkinasteiseen kriisiin nyt seitsemän vuotta samaa musiikkia ilman suurempia taukoja soittaneena. Ihminen kaipaa haasteita työhönsä, jotta se pysyy mielekkäänä. Tai ainakin itse kaipaan. Oman haasteensa yhteisöön tuo keikkapaikkojen akustiset ominaisuudet, jotka ovat maassamme monessa paikassa huonot. Tämä akustisuuden haaste on usein kuitenkin ylivoimainen ja lannistava.

Niinkuin viisas mies on sanonut: Musiikki on loppujen lopuksi tunteen välittämistä. Olen tästä samaa mieltä. Tunnetta ihmiset musiikista hakevat, jotain mikä peilaa omaa elämää tai jotain jonka haluaisi peilaavan omaa elämää. Jotain johon samaistua. Välillä minun on radiota kuunnellessa vaikea uskoa tätä todeksi, mutta kuitenkin se ajatus on ainakin paljon myyvien artistien taustalla. Ehkä lapset ja lapsenmieliset löytävät samaistumisen aihetta Smurffien esittämistä cover-versioista?

Tulevaisuudessa haluaisin ehkä tavallaan kadottaa ammattimaisuuteni ja aloittaa soittamisen alusta. Minulle nykyään itsestäänselvien kaiutettujen kahdeksasosa-kitaroiden sijaan löytää jokin muu tyyli soittaa tulevia kappaleita. Haluaisin myös kehittää bändimme soundia vielä enemmän omille poluille. Mutta toisaalta niin olen aina halunnut ja osittainen pettymys tämän toteutumattomuudesta on ollut karvas levyjen valmistuessa. Ehkä vain on niin että tietyt asiat toimivat ja niitä vastaan taistelemisen on tuulimyllyjä vastaan taistelemista.

Lähteet

Irinabio 2011. Irinan kotisivu.[Verkostodokumentti]< <http://www.irinansivut.com/bio/>> (luettu 28.3.2011).

Narratiivinen-analyysi. Jyväskylän yliopisto.[Verkostodokumentti] < <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/aineist-on-analyysimenetelmat/narratiivinen-analyysi>> (luettu 3.5.2011)

Kerronnallinen tutkimus 2011. http://www.hyvarinen.info/material/Hyvarinen-Kerronnallinen_tutkimus.pdf (luettu 3.5.2011)

Vaihtoehtorock 2011. Wikipedia. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Vaihtoehtorock> (luettu 14.4.2011)

Audiovisuaaliset

Jyrki Tuovinen <http://areena.yle.fi/video/1333309>

Petrax-studio. <http://areena.yle.fi/video/1333309>

Levytykset joihin viitataan tekstissä:

The Ark 2004. State of The Ark. EMI

Bloc Party 2005. Silent Alarm. Wichita

Ijäs, Jere 2009: Laulut kuin unta. Huble House Records

Irina 2004. Vahva. EMI

Irina 2005. Älä riko kaavaa. EMI

Irina 2007. Liiba Laaba. EMI

Irina 2009. Miten valmiiksi tullaan. EMI

McLachlan, Sarah 1997. Surfacing. Arista

Of Montreal 2007. Hissing Fauna, Are You The Destroyer? Polyvinyl

The Rapture 2003. Echoes. DFA

Tervomaa, Jonna 1998. Jonna Tervomaa. Polygram Finland

Tervomaa, Jonna 2001. Viivalla. Universal Music

LIITTEET

Liite 1 CD -levy

sisällys:

1. Liiba Laaba
2. Kymmenen kirosanaa
3. Pokka
4. Miksi hänkin on täällä ilman kitaraani (välimiksaus)
5. Miksi hänkin on täällä
6. Käsikirjoitus
7. Et huomaa
8. Mistä minua palkitaan? ilman kitaraani (välimiksaus)
9. Mistä minua palkitaan?
10. Pokka ilman kitaraani